

■ Jelcin az alkotmánybírók ellen

Saposnyikov kinevezése

Borisz Jelcin ki akarja tenni Valerij Zorkin szűrét az orosz alkotmánybíróság elnökének járó hivatali nyaralóból és különleges hivatali gépkocsijától is megfosztotta. Az orosz elnök az alkotmánybíróság fegyveres testőreinek visszahívásáról is rendelkezett, és a 13 alkotmánybíró mellé kirendelt személyi testőrséget is feloszlatta. Az UPI jelentése szerint a lépést egyelőre sem az elnöki hivatal, sem az alkotmánybíróság sajtószolgálatja nem kommentálta.

Jelcin mostani döntése hasonlóságot mutat Alékszandr Ruckoj alelnökkel kapcsolatos korábbi rendelkezéseivel. Ruckojnak szintén meg kellett válnia kis csapatától, testőrségétől, személyi orvosától és hivatali Mercedesétől. A nyilvános

megszégyenítést a jelcini politikát illető kemény kritikáért járó büntetésként értékelték.

Egy másik döntésével Jelcin Jevgenyij Saposnyikovot, a FÁK fegyveres erőinek főparancsnokát nevezte ki az orosz nemzetbiztonsági tanács vezetőjévé. Az államfő mellett működő, s a legfontosabb miniszterekből álló magas szintű döntéshozó testület eddigi vezetőjét, Jurij Szkokovot május elején menesztette Jelcin elnök, mert ellenezte az államfő elképzelését az esetleges elnöki kormányzás bevezetéséről és a parlament feloszlításáról.

A FÁK főparancsnokságától származó értesülések szerint Saposnyikov utóda eddigi tiszttségében várhatóan Borisz Gromov orosz védelmi miniszter-helyettes lesz.

Váltás az FDP élén

Ígéretét beváltva közel öt év után leköszönt a bonni kormánykoalíció második legerősebb pártjának, a szabaddemokratának (FDP) az éléről a 66 éves Otto Lambsdorff. A búcsúra az FDP pénteken kezdődött 44., münsteri kongresszusán került sor, s a küldöttek – még hivatalos megválasztása előtt – teljes támogatásukról biztosították az 56 éves Klaus Kinkelt, Németország külügyminiszterét. Kinkel, aki csak 28 hónappal ezelőtt lett az FDP tagja, az egyedüli jelölt volt az elnöki posztra. A münsteri kongresszuson, amelyen az elnök három helyettesét és a párt főtítkárát is újraválasztják, Pető Iván elnök vezetésével részt vesz a Szabad Demok-

raták Szövetségének (SZDSZ) küldöttsége.

A várakozásoknak megfelelően a kongresszus meg is választotta az FDP új elnökévé Klaus Kinkelt. A küldöttek közül 545-en szavaztak rá, 57-en ellene, 17-en pedig tartózkodtak. A küldöttek pénteken délután egyhangúan megszavazták az elnökségnek azt az indítványát is, hogy segítsék elő a tartósan Németországban élő külföldiek, így a vendégmunkások és családjaik beilleszkedését a német társadalomba. Ezt az FDP gyorsabb honosítással, a kettős állampolgárság lehetővé tételével és a kommunális választójog megadásával tartja megvalósíthatónak.

(Folytatás az 1. oldalról)

A munkásgyűlés helyszínének a 4-es raktárt szánták a szervezők, de a dolgozók nem mentek beljebb. A kulisszák mögül ugyanis olyan hírek szállingóztak, hogy a sajtót nem akarják beengedni. Az újságíróknak – az üzleti titokra hivatkozva – a fórumon követően szeretett volna sajtótájékoztatót tartani az rt. igazgató-sága.

Dr. Oláh János, a Vidia Rt. elnökhelyettese közvetített a kintiek és a bentiek között. A dolgozók azt mondták: amennyiben kirekesztik a nyilvánosságot, az utcán tartják meg a munkásgyűlést. Minden magyarázkodás csak olaj volt a tűzre.

– Aki hűséges maradt a céghez, az ráfizet – mondta indulatosan Szekeres Károly, a háztartási részlegen dolgozó szegedi vidiás.

– Molnár Sándor csak a saját érdekeit nézi, tudatosan teszi tönkre a céget – replikázott a társa, Márki István. – Két éve nem volt fizetésemelés, míg a vezetők osztottak maguknak pénzeket. Nincs kilábalási program. Ilyen körülmények között nem lehet nyereségesen dolgozni.

Mint lassacskán kiderült: a Vidiánál június 30-ával érvényét veszti egy korábban megkötött kollektív szerződés, amely a törvényben meghatározott összeg dupláját adja meg végkielégítésként. Ha közben nem fogadják el az újat, a dolgozók nem kapnak semmit.

A szakszervezet teljes szélességgel állt a vidiások mellett. Budapestről itt volt dr. Vágó János, a Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezetének általános elnöke, az ügyvezetővel együtt. A vidéki városokból a KÁSZ titkárai éreztek felelősséget 600 dolgozó, közel 2400 ember sorsa iránt.

■ „Molnár nem Jézus Krisztus”
■ Az ÁVÜ is felelős a Vidiáért
■ Maradhatnak a dolgozók

Borotvaélen a kereskedőház

Fotó: Schmidt Andrea

A dolgozók nyomásának engedve végül bemehetett a sajtó a 4-es raktárba, s háromnegyed 11-kor elkezdődött a munkásgyűlés. Az emberek tiszta szocreál környezetben, egy üres, kongó teremben, szürke falak között vártak válaszokat 1993-as problémákra. A megfogalmazott „12 kérdést” Havincsák Józsefné szb-titkár tette föl a tömeggel farkasszemmel néző Molnár Sándornak, az rt. elnökének, dr. Oláh Jánosnak és Mihály Zoltán megbízott ügyvezető igazgatónak. (Dr. Géro Imre vezérigazgató egy hónapja állt föl székéből, őt is vádolták: miért fogadta el a megbízást, miért hagyta ott a céget, miért vett föl közel egymillió forintot.)

Nehéz a több mint három órás gyűlésen elhangzottakat tömören összefoglalni. A szak-

szervezet előre megírt kérdései és a közbeszólások néhány téma köré csoportosultak. Például: Molnár a vételárnak csak egy tizedét fizette ki. (Válasz: az ÁVÜ nem teljesítette a szerződésben vállalt feltételeket, azt is eladta, ami nincs is a tulajdonos szerint törvénytelenül létrehozott rt. birtokában.) Miért emlegeti még mindig a vezetés a lizingelt autókat? (Válasz: az elmaradt szja-befizetések miatt az 1990-ben lizingelt kocsik után 40 millió forint terheli a céget. Molnárnak kell elvinnie a balhét...)

– Molnár nem Jézus Krisztus – mondta dr. Oláh János – , nem feszítetteti magát keresztre el nem követett bűnökért. Az vesse rá az első követ – a bibliai hasonlatnál maradva – , aki nem vétkezett...

A munkásgyűlés végefelé

derült csak ki a lényeg. A cégnek 1,4 milliárd forint az adóssága, s 850 millió az az érték, amiről még mindig nem tudják, mit foglal magában. Az 1992. decemberi csődegyezség szerint 1993. március 31-én kellett volna bizonyos tartozásokat rendeznie a Vidiának. Ez nem sikerült. Ketyeg az óra, teljes 90 napig (június 30-ig), s ha addig felszámolást kérnek a Vidia ellen, akkor a cég menthetetlen. Március 30-én közgyűlés is volt, amelyen a tulajdonosok és a hitelezők (ők tartják a markukban az rt.-t) kérték az elbocsátásokat. Nagy a valószínűsége annak, hogy volt vidiások és jelenlegi alkalmazottak dolgoznak a cég ellen, a felszámolásra spekulálva, s próbálják meg lehetetlenné tenni a vezetést. Egy ilyen akció, aminek ráadásul sajtóviszhangja van, megrendíti a hitelezők bizalmát.

Az igazgatóság nevében Mihály Zoltán megígérte: egy dolgozó sem kerül utcára – legalábbis június 30-ig nem. Addigra aláírják az új kollektív szerződést, amely a dolgozókra nézve nem tartalmaz változást, a vezetők viszont nem kapnak 12 hónap felmondási időt. Legvégül a dolgozók megszavazták, hogy az ÁVÜ a privatizációs bevételekből olyan alapot hozzon létre, amely a bajbajutott dolgozókat segíti. Ezúgyben majd az országgyűlési képviselők interpellálnak.

Fekete Klára

■ Kedvezmények a mezőgazdaságnak

A kormány elfogadta az áfatörvény módosításáról szóló előterjesztést

Elfogadta a kormány az áfatörvény módosításáról szóló előterjesztést. Év közti intézkedésként az általános forgalmi adó 6 százaléka való emelését, valamint a gyógyszer és a lakossági felhasználású villamos energia kedvezményes sávba sorolásával a nulla-kulcs megszüntetését javasolja az Országgyűlésnek – jelentették be a pénteki kormánybizvitói tájékoztatón.

A változtatásokat – miként Bártfai Béla helyettes pénzügyminisztériumi államtitkár elmondta – október elsejei határidővel léptetnék életbe, ám a kormány arra is felkészült, hogy képviselői módosítói indítvány esetén már augusztustól bevezesse az új áfakulcsot. Az adóemelés a termékek 40-50 százalékát, ezen belül is az alapvető fogyasztási cikkeket és szolgáltatásokat érinti, a fogyasztási adószintet 1,8 százalékkal emeli. Az intézkedés teljes eszmei árhatása 3,5-4 százalékra tehető. Az áfakulcs megváltoztatásával éves szinten mintegy 38 milliárd forint többletbevételhez jutna az államháztartás. Ebből a jelenleg 6 százalékos kulcs 10 százalékra emelése 31 milliárd, a nulla-sáv megszüntetése pedig 7 milliárd forintot eredményezne.

A kormány a többletkiadások ellensúlyozására bizonyos körben kompenzációt nyújtana a lakosságoknak. Amennyiben októbertől módosulnak az adószabályok, akkor 3 milliárd, ha

Átalakul a társadalombiztosítás

A kormány döntése értelmében június 12-én megszűnik az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság. Az OTF helyett ezt követően két intézmény, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár látja el a társadalombiztosítással összefüggő igazgatási feladatokat. A június 9-én kelt kormányrendelet alapján a Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság értelemszerűen a nyugdíj-, míg az Egészségbiztosítási Pénztár az egészségbiztosítással összefüggő teendőket látja el. Ez utóbbi tevékenysége ezenkívül kiterjed a családi pótlék, a gyés és a várandóssági pótlék megállapítására is. A világbanki projektekből adódó feladatok ellátására az OEP keretében önálló szolgáltató szervezet jön létre. A pénzügyi és számviteli tevékenységet a két szervezet technikailag ugyan közösen, de az OEP keretében látja el.

pedig augusztustól, akkor 5,5 milliárd forintot szán e célra. Az elképzelések szerint a 10 ezer forint alatti, illetve a 10-15 forint közötti bruttó keresetek és nyugdíjakok, valamint a munkanélküli gyermekes családok kapnának jövedelemkiegészítő pótlékot. Egy bizonyos jövedelemhatárig teljes, afölött csökkenő mértékű ellentételezést terveznek. Ezt az összeget nem terhelne társadalombiztosítási járulék, sem pedig személyi jövedelemadó. A kompenzáls mikéntjéről a kormány három változatot terjeszt az Országgyűlés és az Érdekegyeztető Tanács elé. Az

A kormány ezzel összefüggésben meghozta a szükséges személyi döntéseket. Dr. Botos Józsefet, az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság vezetőjét e tiszt-ségéből – érdemei elismerése mellett – június 12-i hatállyal felmentette. A kormány felmentette továbbá – érdemeik elismerése mellett, más fontos megbízatásuk miatt – dr. Barát Gábort, Berényi Sándorné dr.-t és Fejes Lászlót, az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság vezetőhelyetteseit. Egyidejűleg dr. Barát Gábort az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság főigazgatójává, Fejes Lászlót az Országos Egészségbiztosítási Pénztár főigazgatójává, Berényi Sándorné dr.-t pedig az Országos Egészségbiztosítási Pénztár főigazgató-helyettesévé – június 13-ai hatállyal – kinevezte.

ÉT június 27-ei ülésén foglalkozik e témával.

A kedvezményes áfakulcs emelésével egyidőben növelik a mezőgazdasági termelésben felhasznált anyagok előzetesen felzámított áfájának az ellentételezésére szolgáló kompenzációs felárat.

E téma kapcsán elhangzott az is, hogy mivel a behajthatatlan adók jelentős gondot okoznak a kormányzatnak, január elsejétől módostják az adóeljárás rendjét.

– A várható aszálykárok megelőzése, illetve enyhítése érdekében, valamint a mezőgazdaság egyre növekvő jövedel-

mezőségi és likviditási gondjainak csökkentésére számos intézkedést hozott a kormány – közölte a továbbiakban Juhász Judit szóvivő. Eszerint a költségvetés megtéríti az öntözővizet felhasználó gazdálkodók vízszolgáltatási díjának egy részét. Az agrárgazdálkodók a tavalyival azonos módon az őszi mezőgazdasági munkákhoz felvett hitelek után 10 százalékpontos kamattámogatást kapnak. Azok a termelők, akiket az aszály miatt ért kár, utólagos elszámolással további 10 százalékpontos kamattámogatásban részesülnek. Az államgaranciát vállal továbbá az idei

őszi búza és őszi árpa vetéséhez szükséges anyagokra felvett – hektáronként legfeljebb 10 ezer forint – hitelösszeg 70 százaléklára.

Hektáronként 1500 forint közvetlen támogatást nyújt az őszi vetésű gabonafélék vetéséhez vásárolt minőségi vetőmag, műtrágya, növényvédő és gyomirtó szer, valamint gázolaj után. A gázolajárak jelentős emelkedése miatt a mezőgazdasági területek műveléséhez kötődő, művelési áganként maximált gázolajmennyiségre vonatkozó támogatást a jelenlegi literenkénti 7,40 forintról 11,20 forintra emelte. Végül elhalasztotta az első évi földadófizetési-kötelezettség időpontját augusztus 15-éről november 15-ére.

A kormány egyúttal felkérte a jegybank elnökét, hogy biztosítson keretet a kereskedelmi bankoknak az 1990-es aszálykárok rendezését szolgáló célhiteltartozások további egyéves meghosszabításához. Utasította a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztert, hogy a lehető leghamarabb írjon ki pályázatot az elmaradott térségekben a mezőgazdasági földhasznosítást elősegítő támogatásra.

Sürgős és kivételes eljárást kérve terjeszti az Országgyűlés elé a kormány a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolási eljárásról szóló törvény módosítását célzó javaslatát. Az előterjesztést ismertetve Gadó Gábor igazságügy-minisztériumi főosztályvezető rámutatott, hogy az indítványozott módosításokkal a törvényt rugalmasabbá, áttekinthetőbbé, az eljárásokat pedig gyorsabbá kívánják tenni.

Drágul a banán Nyugaton

A németek legkedveltebb gyümölcse, a banán kilónkénti ára akár 0,50 márkával is emelkedhet július 1-jétől, amikor életbe lép a latin-amerikai banán importjára vonatkozó korlátozás. A korlátozás következtében az EK tagországai évente legfeljebb 2 millió tonnányit vásárolhatnak az olcsó és jó minőségű latin-amerikai banánból, az ezen felüli mennyiséget 170-200 százalékos büntetővám terheli.

Kocogásból koccanás

Bill Clinton elnök, aki reggelente Washington utcáin végzi napi rendes kocogását, csütörtökön önhibáján kívül egy baleset okozója lett. Amikor kiszállt limuzinjából, hogy megkezdje kocogását a belváros utcáin, egy autós úgy rábámult a sortot viselő államfőre, hogy beleszaladt az előző kocsi hátuljába. A rendőrség szerint a vezetőt közlekedési kihágásért felelősségre vonják.

Hattonnás kokainfogás

A salvadori rendőrség csütörtökön hat tonna – 200 millió dollár értékű – Kolumbiából származó nagy tisztaságú kokaint foglalt le a fővárostól nyugatra egy ipari létesítményben. Idáig ez volt a legnagyobb kábítószerfogás az országban.